

Begrippen- en afkortingenlijst

Aanvullende beurs	De aanvullende beurs is een onderdeel van de studiefinanciering. Als je ouders weinig of niet kunnen meebetalen aan je opleiding, kun jij een aanvullende beurs krijgen. Dit gebeurt op basis van hun inkomen, het aantal kinderen dat ze verzorgen en of je ouders een studieschuld terugbetalen. Als je binnen 10 jaar je diploma haalt, dan wordt de aanvullende beurs omgezet in een gift. Je vraagt studiefinanciering aan bij DUO. Kijk op www.duo.nl voor meer informatie. Aanmelddeadline De aanmelddeadline is de datum waarop je je uiterlijk kunt aanmelden voor een opleiding. Voor een opleiding met numerus fixus is de aanmelddeadline 15 januari. Voor een opleiding met vrije instroom is dat 1 mei.
Accreditatie hoger onderwijs	In het hoger onderwijs kan een hogeschool of universiteit alleen nog officieel erkende diploma's verstrekken als de opleiding door de NVAO geaccrediteerd is. Studenten hebben het recht op het voeren van titulatuur bij een geaccrediteerde opleiding.
Afsluitend examen	Het examen of tentamen die een opleiding afsluit als bedoeld in artikel 7.10, lid 2 WHW
Afstandsonderwijs	In afstandsonderwijs worden de lessen online aangeboden: men leert zelfstandig waar en wanneer men wil. Begeleiding, sturing en ondersteuning krijgt men via de virtuele leeromgeving
Afstudeeropdracht	Een door de deelnemer vervaardigd rapport over een onderwerp uit de eigen praktijksituatie of een of meer nader geformuleerde opdrachten, ter afsluiting van een opleiding
AOK	Arbeidsovereenkomst
Associate degree (Ad)	Een Associate degree (Ad) is een wettelijk diploma in het hoger onderwijs, net als bachelor of master. Een Ad-programma is een (over het algemeen) tweejarig programma. Het niveau van het programma zit op niveau 5, tussen mbo-4- en hbo-bachelorniveau in. Ad-programma's zijn door het rijk erkend. De Associate degree (Ad) is een tweejarige studie in het hoger beroepsonderwijs (hbo) en zit qua niveau tussen mbo-4 en hbo-bachelor in. Je kunt met de Associate degree starten als: <ul style="list-style-type: none"> • je een mbo-4-diploma hebt en graag wil doorleren, maar een vierjarige hbo-bacheloropleiding te lang vindt. • je werkt (op mbo-4- of havo-niveau) en je graag verder wil specialiseren in je beroep. • je een havo- of vwo-diploma hebt, maar (nog) geen vierjarige hbo-bacheloropleiding wilt volgen. Als je niet beschikt over de juiste vooropleiding (havo-, vwo- of mbo-niveau 4-diploma) dan is het soms mogelijk om een toelatingsonderzoek te doen. Dit kan per hogeschool verschillen. Op de site van de instelling kan je zien of ze een toelatingsonderzoek aanbieden. Als je de Associate degree hebt afgerond, kun je met je wettelijk erkende diploma doorstromen naar de vervolgfase van de hbo-bachelor, of gaan werken.
Associate Degree-programma	Een programma als bedoeld in artikel 7.8a van de WHW met een studielast van tenminste 120 studiepunten en een nominale studieduur van 2 jaar dat leidt tot een getuigschrift en het kunnen voeren van een wettelijk erkende graad.
Audit (examenaudit)	Systematisch en onafhankelijk onderzoek om te bepalen of activiteiten op het gebied van examinering en de resultaten daarvan overeenstemmen met de geplande maatregelen en of de geplande maatregelen op doeltreffende wijze geïmplementeerd zijn.
Bachelor	Een graad die je krijgt indien je een geaccrediteerde opleiding (240 ECTS) hebt gevolgd aan een instelling voor hoger beroepsonderwijs (de bacheloropleiding); een bachelor is ook de naam van de driejarige (eerste) fase van een universitaire opleiding. Terwijl een bachelor, gevolgd aan een hbo-instelling geacht wordt beroepskwalificerend te zijn, is een universitaire bachelor dat niet. Beroepskwalificerend betekent dat je er de arbeidsmarkt mee op kan. De bachelor van het hbo wordt daarom ook wel de 'professional bachelor' genoemd. Een bacheloropleiding is de eerste fase van een opleiding aan een hogeschool of universiteit. Aan de hogeschool duurt de bachelor vier jaar, op de universiteit drie jaar. Een masteropleiding is hierna vaak een logisch vervolg. Als je de opleiding hebt behaald, ontvang je een bachelortitel. Dit is een titel die internationaal gebruikt wordt. De bachelortitel mag je achter je naam vermelden. Er zijn verschillende varianten, afhankelijk van de opleiding die je hebt gevolgd (bijv. Bachelor of Science (BSc), Bachelor of Arts (BA) of Bachelor of Economics (BEC).
BBL: Beroepsbegeleidende leerweg	De BBL is een leerweg van een mbo opleiding waarbij het merendeel van de opleiding uit de beroepspraktijk vorming bestaat.
Bbl	Basisberoepsgerichte leerweg (vmbo)
bbl	beroepsbegeleidende leerweg (mbo)
BCP	Beroepscompetentieprofiel
Bekostigde onderwijsinstelling	Onderwijsinstelling die bekostigd wordt door de overheid. Dit kan zijn: <ul style="list-style-type: none"> • Een basisschool (sector PO: primair onderwijs) • Een school voor vmbo / mavo / havo / vwo: atheneum resp. gymnasium (sector VO: voortgezet onderwijs) • Een ROC (sector mbo) • Een Vakschool (sector mbo) • Een AOC (sector mbo) • Een HBO (sector HO) • Een Universiteit (sector HO)
Beroepskolom	Aanduiding voor het ononderbroken onderwijs in mbo en hbo. Vooral de aansluiting tussen mbo en hbo is in de praktijk om allerlei redenen problematisch. Behalve onderscheiden organisaties (ROC's en hbo-instellingen, MBO-raad en HBO-raad) zie je dat ook het beleid bij verschillende directies van het ministerie gemaakt wordt (MBO-directie en HO-directie). Veel leden van de NRTO bieden zowel mbo-onderwijs aan als hbo-onderwijs.

Beoordeling	De vaststelling in welke mate de deelnemer heeft voldaan aan de eisen die voor een bepaald onderdeel zijn geformuleerd
Beroepschrift	Een met argumenten onderbouwd verzoek, dat een deelnemer kan indienen bij de commissie/ college van beroep voor de examens ten aanzien van beslissingen genomen door de Examencommissie. Er moet eerst bezwaar worden aangetekend voordat beroep mogelijk is.
Beroepenveld-commissie	Representatieve vertegenwoordiging van personen binnen organisaties waar afgestudeerden van de onderwijsinstelling werkzaam (kunnen) zijn.
Beroepsproduct	Beroepsproduct is een goed of dienst die een beroepsbeoefenaar levert aan een interne of externe afnemer die voldoet aan vooraf gestelde kwaliteitseisen met betrekking tot het product / of het proces en die direct of indirect toegevoegde waarde creëren.
Beroepsprofiel	Beroepsprofiel beschrijft de beroepstaken (kerntaken) in een bepaald beroep en de kennis, inzicht en vaardigheden waaraan een beroepsbeoefenaar moet voldoen om deze beroepstaken te kunnen uitvoeren.
Beroepstaak	Een is een betekenisvolle hele taak zoals deze in alle complexiteit in de werkelijkheid door een beroepsbeoefenaar (expert) wordt uitgevoerd. De beroepstaken zijn de bouwstenen voor het curriculum en hebben meestal betrekking op meerdere competenties tegelijk.
Bestuur/ Directie/ College van Bestuur/ Bevoegd Gezag	Het instellingsbestuur als bedoeld in artikel 10.8, lid 2 WHW.
Bevoegd gezag	De instantie die bevoegd is om besluiten te nemen, ook wel het instellingsbestuur.
Bezwaarschrift	Een met argumenten onderbouwd verzoek, dat een deelnemer kan indienen bij de Examencommissie ten aanzien van beslissingen genomen door de Examencommissie.
BHV	Bedrijfs hulpverlener
Bindend studieadvies (BSA)	Als je te weinig studiepunten haalt in het eerste jaar, kun je een bindend studieadvies (BSA) krijgen om met je studie te stoppen. Je mag je dan wel inschrijven voor een andere opleiding.
BKS	Branche Kwalificatie Structuur
Blended onderwijs	Dit is een mengvorm van contactonderwijs en afstandsonderwijs.
BO	Basis Onderwijs
bol	beroepsopleidende leerweg
bol-dt	beroepsopleidende leerweg, deeltijd
bol-vt	beroepsopleidende leerweg, voltijd
BOL: Beroepsopleidende leerweg	De BOL is een leerweg van een mbo opleiding waarbij het merendeel van de opleiding uit theorie bestaat.
BPV: Beroepspraktijkvorming	Beroepspraktijkvorming is dat deel van de opleiding waarin de onderwijsdeelnemer in staat wordt gesteld om de geleerde kennis, inzichten en houdingen in de praktijk van het beroep (dus in een bedrijf of organisatie) te kunnen oefenen en afsluiten. Van elke beroepsopleiding, of deze nu wordt gevolgd in de beroepsbegeleidende of in de beroepsopleidende leerweg, maakt beroepspraktijkvorming deel uit.
BPVO	Beroepspraktijkvormingsovereenkomst
BRIN-nummer	Basis Registratie Instellingen-nummer
bve	beroepsopleiding en volwasseneneducatie
cao	collectieve arbeidsovereenkomst
CEFR (Common European Framework of Reference for Languages)	In 1998 is het Europees Referentiekader voor de moderne talen verschenen in opdracht van de Raad van Europa. Dit kader beschrijft een Europese schaal van taalvaardigheid in zes uiteenlopende niveaus voor de beheersing van vaardigheden zoals luisteren, spreken en schrijven. Er zijn drie niveaus (A, B, C), welke onderverdeeld zijn in de sub niveaus 1 en 2. Taalniveau A1 is hierbij het laagste niveau, C2 het hoogste.
Cesuur	De grens tussen geslaagd zijn en niet geslaagd zijn bij een tentamen en/of examen.
Cfi	Centrale Financiën Instelling (nu DUO)
Cgl	Competentiegericht leren
CGO	Competentiegericht Onderwijs
CGO PvB	Competentiegericht Onderwijs Proeve van Bekwaamheid
Cijferlijst	Een document waarin de cijfers zijn vermeld die de kandidaat behaald heeft voor een of meerdere tentamens en/of examen(s) van een opleiding
CINOP	Een onafhankelijk (inter)nationaal adviesbureau op het gebied van opleiden en ontwikkelen.
Cito	Centraal Instituut voor Toetsontwikkeling Cito wordt internationaal erkend als expert in het ontwikkelen en afnemen van examens en toetsen. Hun pakket diensten en producten voor de onderwijs- en beroepspraktijk is breed en richt zich op moderne toetsvormen en volgsystemen. Cito verzorgt trainingen en advieswerk en onderzoekt de kwaliteit van het onderwijs. Al deze activiteiten voeren zij uit voor onderwijsinstellingen, overheden en het bedrijfsleven in binnen- en buitenland.
Cohort	Een groep deelnemers van een opleiding die in hetzelfde studiejaar zijn gestart.
Collegegeld	Het collegegeld is het geld dat je betaalt om aan een universiteit of hogeschool te mogen studeren. Er zijn twee soorten collegegeld: het wettelijk collegegeld en het instellingscollegegeld. Het bedrag dat je betaalt, hangt af van je achtergrond en het type onderwijs.
(colloquium doctum) 21+ toelatingsonderzoek (deficiëntieonderzoek)	Het kan zijn dat je in het bezit bent van een havo of vwo-diploma met een profiel dat toelating biedt tot de opleiding van je keuze, maar waarin één of meer verplichte eindexamenvakken ontbreken. Dit heet deficiëntie. Er is wettelijk bepaald dat je deze achterstand weggewerkt dient te hebben voordat je begint aan de opleiding. Studenten die willen starten met een opleiding, maar niet voldoen aan de nadere vooropleidingseisen, kunnen deelnemen aan een zogenaamd voortentamen om toch toelaatbaar te zijn. Je hebt voortentamens voor de vakken biologie, natuurkunde, scheikunde en wiskunde A/B. De Centrale Commissies Voortentamen (CCVX) is verantwoordelijk voor deze toelatingsexamens.

	Instellingen bieden ook regelmatig een deficiëntieonderzoek aan. Dit onderzoek bestaat bijvoorbeeld uit het toetsen van jouw kennis over onderwerpen die voor de gekozen opleiding relevant zijn. Op basis van deze toetsen bepaalt de instelling dan of je toegelaten wordt of niet. Als je 21 jaar of ouder bent en je wilt een opleiding doen, maar je hebt niet de juiste vooropleidingseisen, dan kun je een 21+ toelatingsonderzoek (colloquium doctum) doen.
Commissie Meijerink	In 2007 heeft de Expertgroep Doorlopende Leerlijnen Taal en Rekenen, onder leiding van Heim Meijerink en in opdracht van OCW, een onderzoek verricht naar aanleiding van zorgen over de kwaliteit van het Nederlandse onderwijs. Uit dit onderzoek zijn twee referentiekaders voortgekomen, één voor rekenen en één voor taal. Deze referentiekaders zijn ontwikkeld voor het hele onderwijs om aan te kunnen geven wat leerlingen moeten kennen en kunnen als het gaat om Nederlandse taal en rekenen. Er zijn vier fundamentele niveaus beschreven: 1F, 2F, 3F en 4F. Niveau 2F wordt hierbij gezien als het maatschappelijk functioneel niveau.
Contactonderwijs	Contactonderwijs kent contactdagen waarin een deelnemer samen met anderen lessen volgt van een docent. Deelnemers bereiden deze lessen voor.
Contacturen	Contacturen vallen onder de tijd waarin studenten en docenten op school bij elkaar komen voor studiegerelateerde zaken. Er bestaan geen wettelijke voorschriften voor het aantal contacturen in het hoger onderwijs. Hogescholen mogen zelf bepalen hoe zij de onderwijstijd inzetten. Er zijn wel afspraken over de studielast. De studielast voor een studiejaar is 60 studiepunten.
CREBO: Centraal Register Educatie en Beroeps Opleidingen (voor het mbo)	CREBO is een systematische geordende verzameling van gegevens met betrekking tot de opleidingen uit het mbo die door de bekostigde en niet-bekostigde instellingen worden verzorgd. Het CREBO omvat een overzicht van opleidingen per instelling. Beheerder is de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) van het Ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap.
CRKBO: Centraal Register Kortberoeps onderwijs	In het Register Kort Beroeps onderwijs (CRKBO) kunnen onderwijsinstellingen worden ingeschreven die voldoen aan de Kwaliteitscode voor Opleidingsinstututen voor Kort Beroeps onderwijs. Opname in dit register is gekoppeld aan een kwalitatieve audit van de instelling (de erkenningsregeling). Is een onderwijsinstelling ingeschreven in het register, dan is die instelling daardoor een erkende instelling als bedoeld in de Europese BTW-richtlijn. Die richtlijn bepaalt dat niet door de overheid bekostigd beroeps onderwijs met BTW belast is, tenzij het wordt gegeven door een instelling die erkend is.
CROHO: Centraal Register van Opleidingen Hoger Onderwijs	Een van de wettelijke taken van Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) is het registreren en publiceren van opleidingsgegevens binnen het bekostigde en niet-bekostigde hoger onderwijs. De gegevens worden vastgelegd in het Centraal Register Opleidingen Hoger Onderwijs (CROHO) dat door DUO beheerd wordt. Nieuwe opleidingen kunnen pas vastgelegd worden nadat ze geaccrediteerd zijn en -bij bekostigde opleidingen- de doelmatigheidstoets hebben doorstaan. De accreditatie van opleidingen gebeurt door de Nederlands-Vlaamse Accreditatie Organisatie (NVAO). Het toetsen van bekostigde opleidingen aan doelmatigheidseisen is belegd bij de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (CDHO) die een advies uitbrengt aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) of de minister van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie (EL&I). De minister neemt een besluit betreffende de doelmatigheid. Het CROHO-register is openbaar en op internet te raadplegen en te downloaden.
CVE	College voor Examens
CWI	Centrum voor Werk en Inkomen
DASHE: Dutch Association for shorter higher education	Een stichting, opgericht door PAEPON en door het LEIDO/LICA. Het LEIDO is een afkorting voor het Landelijk Expertise- en Informatiecentrum Duaal Onderwijs; het LICA is een afkorting voor Landelijk Informatie- en expertiseCentrum Aansluiting hbo. Het LEIDO/LICA maakt zich sterk voor (onderwijs in) de beroepskolom en het versoepelen van de aansluiting. Voorzitter van DASHE is de directeur van PAEPON; secretaris is de directeur van het LEIDO/LICA; voorzitter van de Raad van Advies van DASHE is Loek Hermans, voorzitter van het MKB.
Deelnemer	Degene die voor deelname aan de opleiding is ingeschreven als bedoeld in artikel 7.32 WHW.
Deeltijd	Bij een studie in deeltijd ga je naast je baan één, twee of drie dagdelen per week naar de hogeschool of universiteit. Dit gebeurt vaak in de avonden. Je staat als deeltijdstudent ingeschreven. Van het deeltijdonderwijs maken vaak volwassenen gebruik. Zij combineren hun studie met hun werk en privéleven. Daarom zijn er verschillende vormen waarin het onderwijs wordt aangeboden, zoals klassikaal, avondonderwijs, afstandsonderwijs of leren op de werkplek. Je hebt geen recht op studiefinanciering als je een studie in deeltijd volgt. Studeren aan een opleiding naast werk waarbij men lessen volgt waarbij het instellingsbestuur op grond van artikel 7.4 lid 3 van de WHW de studielast per studiejaar vaststelt.
Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO)	Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) regelt namens het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) de studiefinanciering, de OV-studentenkaart (studentenreisproduct) en de inschrijving in het (hoger) onderwijs. De IB-Groep en CFI vormen vanaf januari 2010 één organisatie: Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO). Meer informatie vind je op www.duo.nl . 1 februari Als je vóór 1 februari je studiefinanciering stopt, worden je studentenreisproduct en aanvullende beurs automatisch een gift. Let op: dit kan alleen als je voor het eerst studiefinanciering krijgt voor hbo of universiteit en je in je eerste jaar stopt met je studie. Je mag daarna in hetzelfde studiejaar geen studiefinanciering meer aanvragen voor een opleiding aan het hbo of de universiteit. Dit wordt de 1 februari-regeling genoemd.
DigiD	Je hebt een DigiD (met een sms-functie) nodig als je je wilt aanmelden voor een opleiding. Heb je nog geen DigiD, vraag deze dan op tijd aan bij www.digid.nl , want het duurt even voordat je deze ontvangt.
Duaal onderwijs	Het is een geïntegreerd traject van leren en werken, waarbij de wisselwerking tussen theorie en praktijk centraal staat. Een duale student is één of meer dagen per week actief aan het leren. De overige dagen is hij als werknemer in dienst van een organisatie. Bij een duale studie worden studeren en een betaalde baan afgewisseld of gecombineerd. Anders dan bij deeltijd, vullen werk en studie elkaar aan. Zonder passend werk kun je geen duale opleiding volgen.

	Studeren waarbij men een combinatie maakt van werken en leren op basis van een onderwijs-arbeidsovereenkomst tussen werkgever, deelnemer en onderwijsinstelling en voldoet aan het gestelde in artikel 7.7 van de WHW.
Dublin descriptor	Kenmerken, die in Europees verband zijn beschreven om het bachelor niveau en Associate Degree niveau binnen hoger onderwijs vast te leggen.
ECTS: European Credit Transfer System (ECTS)	European Credit Transfer System. Elke opleiding bestaat uit bepaalde onderwijseenheden (=vakken). Afhankelijk van het aantal vakken en de zwaarte daarvan wordt de studielast van een opleiding berekend. De studielast van een vak (en van een opleiding) wordt uitgedrukt in ECTS (studie-)punten. Een ECTS-punt komt overeen met 28 uren studie. De studielast van de opleidingen bedraagt ten hoogste 240 ECTS-punten: 180 ECTS-punten voor de bacheloropleiding en 60 ECTS-punten voor de masteropleiding. De studielast van een vak (en van een opleiding) wordt uitgedrukt in ECTS (studie-)punten. Een ECTS-punt komt overeen met 28 uren studie. De studielast van de hbo-bacheloropleidingen bedraagt ten hoogste 240 ECTS-punten. In het wo telt men 180 ECTS-punten voor de bacheloropleiding en 60 ECTS-punten voor de masteropleiding. Je studielast wordt uitgedrukt in studiepunten (ECTS) volgens een internationaal Europees systeem. Voor elk vak is vastgesteld hoeveel studiepunten (ECTS) je daarvoor krijgt. Voor een vierjarige hbo-bachelor moet je 240 ECTS-studiepunten hebben. Eén studiepunt (1 ECTS) staat voor 28 uur studie.
ESG	Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (European Standards and Guidelines)
EQF: European Qualification Framework	Het EQF is een Europees referentieraamwerk met als doel om kwalificaties meer leesbaar en begrijpelijk te maken over de landsgrenzen (en systemen) heen. voor meer informatie zie: WWW.CEDEFOP.EUROPA.EU
Europass	Europass is een initiatief van de Europese Commissie om mobiliteit bij werken en leren te vergemakkelijken. Het transparant maken van kwalificaties en competenties is daarbij essentieel om de mobiliteit tussen Europese landen of binnen nationale sectoren te bevorderen. Voor meer informatie zie: WWW.EUROPASS.NL
(NKC-)EVC: Erkenning van Verworven Competenties	Mensen ontwikkelen competenties en vaardigheden ook buiten het formele onderwijs om. Door middel van een EVC-procedure wordt beoordeeld én erkend wat iemand heeft (bij)geleerd aan kennis en vaardigheden. Het resultaat wordt vastgelegd in een Ervaringscertificaat. Het Nationaal Kenniscentrum-EVC erkent EVC-aanbieders en borgt de rechtmatigheid van de Ervaringscertificaten in een register. Door erkende EVC-aanbieders uitgevoerde EVC-procedures die worden afgerond met een Ervaringscertificaat staan geregistreerd in het Ervaringscertificaten register. Voor meer informatie: WWW.NATIONAAL-KENNISCENTRUM-EVC.NL Voor meer informatie: WWW.ERVARINGSCERTIFICAAT.NL
Examen (afsluitend examen)	Het propedeutisch, Associate Degree of Bachelorexamen van de opleiding. Zie afsluitend examen.
Examenbureau	Het bureau dat ondersteunende werkzaamheden verricht, met name aan de examencommissie, voor een goede uitvoering en borging van de kwaliteit van de examens.
Examencommissie	De volgens artikel 7.12 lid 2 van de Wet op het Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek ingestelde commissie dat het orgaan is dat op objectieve en deskundige wijze vaststelt of een deelnemer voldoet aan de voorwaarden die de onderwijs- en examenregeling stelt ten aanzien van kennis, inzicht en vaardigheden die nodig zijn voor het verkrijgen van een graad en/of getuigschrift. De examencommissie is bevoegd examinatoren te benoemen en bevoegd tot het uitreiken van getuigschriften Ad en bachelor.
Examenlocatie	Een gebouw of ruimte waar de tentamens, toetsen en examens worden afgenomen.
Examinator	Degene die conform artikel 7.12c WHW belast is met het ontwikkelen en/of afnemen en/of beoordelen van tentamens of examens en is benoemd door de examencommissie.
Extraneus, extranei	Degene die als extraneus, als bedoeld in artikel 7.32 en 7.36 WHW is ingeschreven bij de opleiding, heeft het recht om tentamens en examens af te leggen zonder onderwijs te volgen.
Fixusopleiding	Sommige opleidingen hebben een beperkt aantal plaatsen. Zij stellen dan vaak een numerus fixus in; de opleiding heet dan een fixusopleiding. De aanmelddeadline voor een fixusopleiding is 15 januari. Via een selectie wordt vastgesteld welke studenten een plaats aangeboden krijgen.
Formeel onderwijs	Onderwijs wat in een wettelijk kader wordt aangeboden. Het wettelijk kader is bijvoorbeeld de WEB (Wet Educatie en Beroepsonderwijs / mbo) of de WHW (Wet Hoger en Wetenschappelijk onderwijs / hbo en WO); het wordt onderscheiden van het Non-Formeel onderwijs en het Informeel Onderwijs.
Functiebeperking	Zo'n 16,5% van de studenten heeft in meer of mindere mate een functiebeperking. Dit kan bijvoorbeeld een lichamelijke of zintuiglijke handicap zijn (zoals gehoorproblemen, dwarslaesie, etc.) of een chronische ziekte (bijv. diabetes). Maar ook dyslexie, autisme en psychische problemen worden gezien als oorzaak van een functiebeperking. Voor studenten die bij het volgen van een opleiding last hebben van hun beperking bieden onderwijsinstellingen diverse oplossingen. Denk bijvoorbeeld aan het aanpassen van het rooster en tentamentijdverlenging.
Getuigschrift	Een bewijsstuk conform artikel 7.11 van de WHW waaruit blijkt dat een opleiding die valt onder de WHW met goed gevolg is afgerond.
GIVO	Groninger Intelligentietest voor Voortgezet Onderwijs
glo	gewoon lager onderwijs
havo	hoger algemeen voortgezet onderwijs
hbo	hoger beroepsonderwijs

HBO-raad	Zie Vereniging Hogescholen.
ho	hoger onderwijs
HOOP	Hoger Onderwijs en Onderzoeksplan
Honours programma	Een Honours programma is een aanvullend programma voor gemotiveerde en talentvolle bachelor- of masterstudenten dat door veel hogescholen wordt aangeboden. Dit programma kenmerkt zich door intensieve (avond)colleges gegeven door topdocenten, kleine groepen, betrokkenheid van studenten, zelfstudie en discussie. Veel nadruk ligt op academisch-wetenschappelijke vaardigheden zoals onderzoeken, het schrijven van essays en het houden van presentaties. Studenten worden voor het programma geselecteerd op basis van behaalde studieresultaten en motivatie.
Hoorcollege	Een vorm van college waarin de docent mondeling de lesstof overbrengt aan een groep studenten. Vaak gebeurt dit in een grote collegezaal.
IB-Groep	Informatie Beheer Groep
IDW	Internationale Diploma Waardering
Initieel onderwijs	Onderwijs dat mensen volgen vanaf het moment dat ze leerplichtig worden tot het moment dat zij de arbeidsmarkt opgaan wordt 'initieel' onderwijs genoemd. Hierbij dient gedacht te worden aan het basisonderwijs, het voltijd voortgezet onderwijs, en aansluitende vervolgoopleidingen in het middelbaar beroepsonderwijs (mbo), hoger beroepsonderwijs (hbo) en het wetenschappelijk onderwijs (wo). De georganiseerde leeractiviteiten die na het initiële onderwijs worden ontplooid om kennis, vaardigheden en competenties vanuit een persoonlijk, burgerlijk, sociaal en/of werkgelegenheidsperspectief te verwerven en te verbeteren, wordt 'post-initieel' onderwijs genoemd.
Inspectie van het Onderwijs (lvhO)	De Inspectie van het Onderwijs valt onder het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) en houdt toezicht op de uitvoering van de Nederlandse onderwijswetgeving. Dit gebeurt op het niveau van scholen en instellingen, maar ook op het niveau van het onderwijsstelsel. De Inspectie wordt geleid door de Inspecteur-generaal van het Onderwijs.
ISCED	International Standard Classification of Education
ITK	Instellingstoets kwaliteitszorg
ITTA	Instituut Taalonderzoek en Taalonderwijs Anderstaligen
IVA	Instituut voor arbeidsmarktvraagstukken
KMBO	Kort Middelbaar Beroepsonderwijs
Lector	Degene die expertise levert over het vakgebied van diens lectoraat.
Lectoraat	Leerstoel betreffende een kennisdomein.
Leerbedrijf	Bedrijf waar de deelnemer het onderricht in de praktijk van het beroep (de beroepspraktijk-vorming) krijgt. Het leerbedrijf draagt zorg voor de begeleiding van de deelnemers binnen het bedrijf. SBB draagt zorg voor een regelmatige beoordeling van leerbedrijven. Alleen bedrijven met een gunstige beoordeling zijn bevoegd beroepspraktijkvorming voor een opleiding te verzorgen.
Leerdoel	Omschrijving van het beoogde resultaat van het leerproces van de deelnemer.
Lening	De lening is een onderdeel van de studiefinanciering. Als je extra geld nodig hebt om de kosten rondom je opleiding te betalen, kun je lenen. Je hoeft niet maximaal te lenen, minder mag ook. Dit bepaal je zelf. Je kunt je lening maandelijks aanpassen of opzeggen. De lening moet je na je opleiding altijd terugbetalen, met rente. Je vraagt studiefinanciering aan bij DUO. Kijk op www.duo.nl voor meer informatie.
LOB	Landelijk Orgaan Beroepsonderwijs
LOK	Leerovereenkomst
LSVB	Landelijke Studenten VakBeweging
lwoo	leerwegondersteunend onderwijs
Major	Het geheel van verplichte onderwijseenheden in de propedeutische, de Associate Degree en de Bachelor fase.
Master	De titel na het afsluiten van een universitaire studie. Een (wetenschappelijke) master is beroepskwalificerend. Een master is ook de titel die verkregen kan worden na het afsluiten van een voortgezette opleiding aan een hbo (de 'professional master'). In het bekostigd onderwijs wordt de masterstudie van de universiteit wel bekostigd maar de masterstudie aan een hbo-instelling niet. Dit komt omdat de hbo-bachelor eindonderwijs is (beroepskwalificerend) en dat bij een universitaire studie dat pas bereikt is nadat de master is behaald. Veel MBA's (master of business administration) zijn 'professional masters' en geen 'wetenschappelijke masters'. Een masteropleiding volg je na je bacheloropleiding. De masterfase duurt meestal één of twee jaar. Wanneer je een masteropleiding hebt afgerond, ontvang je een mastertitel. Je mag dan MSc (Master of Science) of MA (Master of Arts) achter je naam zetten. Dit is een internationale titel.
mbo	middelbaar beroepsonderwijs
MBO-Raad (tot september 2006: BVE-raad)	De MBO-raad is de brancheorganisatie voor de instellingen voor middelbaar beroepsonderwijs en volwasseneneducatie. De grootste categorie instellingen vormen de regionale opleidingscentra (ROC's), maar ook de vakinstellingen, agrarische opleidingscentra en enkele andere scholen behoren daartoe.
Minor	Het geheel van keuze onderwijseenheden in de Associate Degree en de Bachelor fase.
Module	Een onderwijseenheid van de opleiding.
MR	Medezeggenschapsraad
MT	Managementteam
NBI: niet-bekostigde instellingen	De afkorting die vooral in gebruik is bij de onderwijsinspectie ter onderscheiding van de bekostigde instellingen.

(NCP-)NLQF	Het Nederlands kwalificatieraamwerk (NLQF) is een beschrijving van alle kwalificatieniveaus binnen Nederland met één begrippenkader. Het NLQF dient voor inschaling van alle mogelijke (opleidings-)kwalificaties en is gekoppeld aan het Europese kwalificatieraamwerk (zie: EQF). Door de inschaling wordt vergelijking van verschillende kwalificaties (van particuliere opleiders, branches, sectoren, werkgevers, etc.) mogelijk. Het Nationaal Coördinatiepunt NLQF (NCP NLQF) is als onafhankelijke organisatie verantwoordelijk voor het invoeren en stimuleren van NLQF. Voor meer informatie: WWW.NLQF.NL
NIO	Nederlandse Intelligentietest voor Onderwijsniveau
Non-Formeel Onderwijs	Onderwijs wat aangeboden wordt in het kader van b.v. bedrijfsopleidingen of door brancheverenigingen. Zie ook formeel onderwijs.
NQF	National Qualification Framework
NRTO, de Nederlandse Raad voor Training en Opleiding	De NRTO (voorheen PAEPON) is de overkoepelende brancheorganisatie voor alle particuliere trainings- en opleidingsbureaus in Nederland. De NRTO heeft een belangrijke rol bij het op de agenda zetten van particulier opleiden in Nederland. De NRTO is een vanzelfsprekende gesprekspartner voor politiek, ministeries, onderwijspartijen, maatschappelijke organisaties en de media.
Nuffic; Netherlands University Foundation For International Cooperation	Nuffic is een non-profit dienstverlenende organisatie en expertisecentrum op het gebied van internationale samenwerking in het hoger onderwijs.
Numerus fixus	Numerus fixus betekent letterlijk: vastgesteld aantal. Voor sommige studies is een beperkt aantal plaatsen beschikbaar. Instellingen kunnen dan een numerus fixus instellen. Melden zich veel studenten aan, dan vindt er selectie plaats. Een onderwijsinstelling stelt zelf de selectiecriteria vast. Bij selectie wordt er gekeken naar eerdere onderwijsprestaties, maar ook naar bijvoorbeeld je motivatie. Voor een opleiding met numerus fixus is de aanmelddeadline 15 januari.
NVAO: Nederlands-Vlaamse Accreditatie Organisatie	De Nederlands-Vlaamse Accreditatie Organisatie verzorgt (sinds mei 2003) de accreditatie van opleidingen in het hoger onderwijs.
NVQ	National Vocational Qualifications (Engelse kwalificaties op basis van werkervaring)
OCW/ OC&W	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap Voor de NRTO zijn relevant de directies: PO (primaire onderwijs), VO (voortgezet onderwijs), MBO (middelbaar beroepsonderwijs) en HO&S (hoger onderwijs & studiefinanciering).
OECD/ OESO	De Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) (Engels: Organisation for Economic Cooperation and Development (OECD)) is een samenwerkingsverband van 37 landen om sociaal en economisch beleid te bespreken, te bestuderen en te coördineren. De aangesloten landen proberen gezamenlijke problemen op te lossen en trachten internationaal beleid af te stemmen. Voor meer informatie zie: WWW.OECD.ORG
OKS	Onderwijs Kwalificatie Structuur
Onderwijseenheid	Hoeveelheid lesstof met betrekking tot een aantal samenhangende leerdoelen.
Onderwijsnummer	Met behulp van het onderwijsnummer kan de individuele onderwijsloopbaan van deelnemers worden gevolgd, ook wanneer zij die tussentijds onderbreken
Onderwijs- en examenregeling (OER)	Onderwijs- en examenregeling. De onderwijs- en examenregeling is het document waarin de belangrijkste kenmerken van een opleiding, waaronder de inhoud en inrichting, de studieduur voor een groep of groepen van deelnemers en de toetsing en examinering, worden vastgelegd door het bevoegd gezag van de onderwijsinstelling. Ook wordt in de onderwijs- en examenregeling vastgelegd welke opleidingstrajecten voldoen aan de eisen van de Wet Studie Financiering (WSF) of de eisen voor tegemoetkoming van de studiekosten voor studerende tot 18 jaar. De onderwijs- en examenregeling is het document waarin de belangrijkste kenmerken van een opleiding, waaronder de inhoud en inrichting, de studieduur voor een groep of groepen van deelnemers en de toetsing en examinering, worden vastgelegd door het bevoegd gezag van de onderwijsinstelling. De onderwijs- en examenregeling (OER) is het document waarin de hoofdlijnen van het onderwijsprogramma - inclusief de examinering - is verantwoord en vastgelegd. In een OER moet in ieder geval staan: toelating, inhoud en inrichting van de opleidingen, onderwijsvorm, toetsing en examinering, studiebegeleiding en studievoortgang, en overgangsbepalingen. Je kunt de OER van jouw opleiding downloaden van de website van je onderwijsinstelling of opvragen bij de opleiding. Regeling als bedoeld in artikel 7.13 WHW, welke de geldende procedures en rechten en plichten bevat met betrekking tot het onderwijs en de examens.
Onderwijsovereenkomst	De overeenkomst die de deelnemer, voor de aangegeven opleidingsperiode, afsluit en waarmee hij instemt met de voorwaarden die in het deelnemerstatuut zijn vermeld
OOK	Onderwijsovereenkomst
OV-studentenkaart	Je hebt als student met studiefinanciering recht op gratis openbaar vervoer. Je kunt kiezen tussen een weekkaart (vrij reizen door de week) of een weekendkaart (vrij reizen in het weekend). Je kunt je studentenreisproduct gebruiken vanaf het moment dat je studiefinanciering ingaat. Als je niet wilt lenen, kun je toch gebruikmaken van het studentenreisproduct (ov-studentenkaart). Als je binnen 10 jaar je diploma haalt, dan wordt het studentenreisproduct omgezet in een gift. Lees meer over de ov-studentenkaart bij DUO.
Pabo	Pedagogische academie voor basisonderwijs
Passend onderwijs	Passend onderwijs staat voor maatwerk in het onderwijs. Voor elk kind en iedere jongere onderwijs dat aansluit bij zijn of haar mogelijkheden en talenten. Ook de kinderen met een stoornis, ernstige ziekte of handicap. Zij kunnen extra hulp krijgen op een reguliere school of op een school voor speciaal onderwijs. Om te garanderen dat alle leerlingen onderwijs krijgen dat bij hen past, wordt per 1 augustus 2012 de

	zorgplicht ingevoerd. Scholen en schoolbesturen worden dan verplicht te zorgen voor een passende onderwijsplek en passend onderwijs voor elke leerling.
PDCA	Plan Do Check Act
PO	Primair Onderwijs
POK	Praktijkovereenkomst (oude benaming, nu BPVO)
POP	Persoonlijk Ontwikkelingsplan
Portfolio	Gevalideerde verzameling van bewijsstukken van verworven competenties op individueel niveau.
Praktijkbegeleider/ Stagebegeleider	Een begeleider die vanuit de opleiding de deelnemer begeleidt bij de uitvoering van bij de praktische voorbereiding op de beroepsuitoefening en/of bij de beroepsuitoefening in het verband met het onderwijs in de duale opleiding. De praktijkbegeleider moet voldoen aan de door het instellingsbestuur gestelde eisen.
Praktijkleren	Bij het praktijkleren voert men opdrachten uit die men van de opleiding meekrijgt om deze in de beroepspraktijk uit te voeren. De opdrachten zijn wel praktijkgericht maar niet (altijd) gerelateerd aan de functie van de deelnemer binnen zijn organisatie.
pro	praktijkonderwijs
Propedeuse	De eerste fase van de opleiding, als bedoeld in artikel 7.8 van de WHW met een omvang van 60 studiepunten.
Propedeutisch examen	Examen waarmee men de propedeutische fase afrondt en welke recht geeft op een propedeutisch getuigschrift.
PvB	Proeve van Bekwaamheid
ROC: Regionaal Opleidingen Centrum	Een ROC is een bekostigde onderwijsinstelling die in het kader van de wet educatie en beroepsonderwijs (WEB) middelbaar beroepsonderwijs aanbiedt en educatieve activiteiten verzorgt. Ze zijn halverwege de jaren negentig ontstaan als gevolg van (verplichte) fusies van diverse mbo-opleidingen. Instituten met meao (economisch en administratief), mts (technisch, elektrotechniek, bouwkunde) en mdgo (detailhandel, gezondheidszorg, activiteitenbegeleider) werden samengevoegd tot grote opleidingencentra. Er zijn 42 ROC's in Nederland.
sbao	speciaal basisonderwijs
SBB: Stichting Beroepsonderwijs Bedrijfsleven	Bedrijfsleven en beroepsonderwijs vormen de stichting Samenwerking Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB). Samen werken ze aan thema's als kwalificatiestructuur, examens, beroepspraktijkvorming en opleidingsaanbod. Daarmee optimaliseert SBB de aansluiting van onderwijs op de arbeidsmarkt. Met als doel: voldoende en deskundige vakmensen.
Schakelprogramma	Als je een niet-aansluitende master wilt volgen, is het vaak nodig om een schakelprogramma (premaster) te volgen. Dit geldt vooral bij een overgang van een hbo-bachelor naar een wo-master. In dit programma leer je de belangrijkste vaardigheden die nodig zijn voordat je aan de master mag beginnen. De lengte van het programma varieert van een aantal maanden tot een jaar. Zo'n schakelprogramma kan duur zijn, omdat je niet altijd studiefinanciering krijgt en je het dan dus grotendeels uit eigen zak moet betalen. Vraag goed naar de voorwaarden bij de instelling.
SLO	Stichting Leerplanontwikkeling Nederland
so	speciaal onderwijs
Stichting Lezen en Schrijven	Stichting Lezen en Schrijven is van start gegaan op 27 mei 2004 en is een initiatief van H.K.H. Prinses Laurentien der Nederlanden; zij is tevens voorzitter. De stichting is opgericht met als doel het voorkomen en verminderen van laaggeletterdheid op zowel de korte als lange termijn. Het merendeel van de activiteiten van de stichting speelt zich af in Nederland, maar er wordt ook samengewerkt met andere Europese landen. Voor meer informatie zie WWW.LEZENENSCHRIJVEN.NL
Studiefinanciering	Als je voltijd of duaal een opleiding aan een hogeschool of universiteit volgt, heb je recht op studiefinanciering. De studiefinanciering bestaat uit 4 onderdelen: <ul style="list-style-type: none"> • lening • studentenreisproduct (ov-studentenkaart) • collegegeldkrediet • aanvullende beurs De lening en het collegegeldkrediet moet je na je opleiding terugbetalen. Als je binnen 10 jaar je diploma haalt, dan worden de aanvullende beurs en het studentenreisproduct omgezet in een gift. Je vraagt studiefinanciering aan bij DUO. Kijk op www.duo.nl voor meer informatie. 1 februari Als je vóór 1 februari je studiefinanciering stopt, worden je studentenreisproduct en aanvullende beurs automatisch een gift. Let op: dit kan alleen als je voor het eerst studiefinanciering krijgt voor hbo of universiteit en je in je eerste jaar stopt met je studie. Je mag daarna in hetzelfde studiejaar geen studiefinanciering meer aanvragen voor een opleiding aan het hbo of de universiteit. Dit wordt de 1 februari-regeling genoemd.
Studielast	Studielast is de hoeveelheid tijd (studiebelastingsuren) die de gemiddelde student nodig heeft om zich een bepaalde hoeveelheid leerstof eigen te maken. Het gaat hierbij niet alleen om het volgen van colleges, maar ook om de voorbereiding en afwikkeling daarvan. Studielast is een belangrijk begrip bij overheids-erkende opleidingen. De wet schrijft voor dat studielast bij mbo- en hbo-opleidingen moet worden onderbouwd, maar biedt geen concrete methode om de studielast te berekenen.
Studielink	Via de website van Studielink, www.studielink.nl , regelen studenten zelf hun (her)inschrijving voor een opleiding bij een hogeschool in Nederland en hun aanmelding bij de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO). Je kunt je via Studielink.nl alleen inschrijven voor opleidingen aan bekostigd onderwijs. Voor particulier onderwijs schrijf je je bij de instelling zelf in.

Studieloopbaan-begeleiding	Studieloopbaanbegeleiding (SLB) is gericht op de begeleiding van deelnemers bij hun leerproces gedurende de gehele studie. Het gaat tijdens studieloopbaanbegeleiding om motivatie, inzet, het maken van keuzes, zelfstandig leren, samenwerken, en het vermogen om kritisch naar de eigen ontwikkeling te kijken enzovoorts.
Studiepunt	Een studiepunt (SP) staat voor 28 uur studielast. Studiepunten worden ook wel aangeduid European Credit Transfer System (ECTS of EC).
svo	speciaal voortgezet onderwijs
Taalniveaus	Met een taalniveau kan een bepaald gebruik en begripelijkheid van taal aangeduid worden. Met verschillende taalniveaus kan niet alleen de taalbeheersing van een persoon, maar ook de moeilijkheidsgraad van teksten gemeten worden. Om het taalonderwijs binnen Nederland en Europa op elkaar af te kunnen stemmen en een platform te hebben waarop taalkwalificaties erkend kunnen worden, wordt er binnen Nederland en Europa gewerkt met referentiekaders om het taalniveau van een persoon/tekst te bepalen. Voor meer informatie, zie CEFR en Commissie Meijerink.
Tentamen	Een tentamen is het afsluitende onderzoek ter afronding van een onderwijsseenheid (artikel 7.3 lid 2 WHW).
TNO: Toets nieuwe opleiding	Hogeronderwijsinstellingen kunnen nieuwe associate-degreeprogramma's, bachelor- en masteropleidingen opleidingen door de NVAO laten accrediteren ('toets nieuwe opleiding') wanneer zij beschikken over een positief macrodoelmatigheidsbesluit (geldt niet voor private opleidingen en (kandidaat-)rechtspersonen voor hoger onderwijs). De NVAO toetst bij de beoordeling van een nieuwe hbo-opleiding of de door het instellingsbestuur gehanteerde graad voldoende zicht biedt op de inhoud van de opleiding en aansluit bij de gebruikelijke titulatuur (WHW, artikel 5a.2, lid 2a, b). Voor private organisaties die door de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap willen worden erkend als rechtspersoon voor hoger onderwijs om geaccrediteerde opleidingen te kunnen verzorgen en erkende bachelor- en mastergraden te kunnen verstrekken, geldt de 'verzwaarde uitgebreide toets nieuwe opleiding'.
Toelatingsonderzoek	Zie (colloquium doctum) 21+ toelatingsonderzoek (deficiëntieonderzoek).
Tussenjaar	Een tussenjaar (of breekjaar of gap year) betekent dat je een jaar vrij neemt, voordat je aan een opleiding in het hoger onderwijs begint. Tijdens zo'n tussenjaar kun je je persoonlijk verder ontwikkelen. Dat doe je bijvoorbeeld door te gaan reizen, vrijwilligerswerk (in het buitenland) te gaan doen, werkervaring op te doen, een nieuwe taal te leren of een studiekeuzeprogramma te volgen.
TVC	Toetsvaststellingscommissie
Ulo	uitgebreid lager onderwijs
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organisation
Vakinstellingen	Vakinstellingen of vakscholen zijn onderwijsinstellingen die specifiek voor een bepaalde branche opleidingen verzorgen.
vavo	voortgezet algemeen volwassenenonderwijs
VBI: Verifiërende en Beoordelende Instantie	Het betreft hier auditerende instellingen die door de NVAO zijn beoordeeld en die door de hoger onderwijsinstellingen kunnen worden gecontracteerd om een accreditatierapport cf. het toetsingskader van de NVAO op te stellen. In Nederland zijn op dit moment 7 VBI's actief (Certiked, NQA, Hobéon, DNV, QANU en 2 Duitse instellingen: ASIIN en FIBAA).
vbo	voorbereidend beroepsonderwijs
Vereniging Hogescholen (voorheen HBO-raad)	De Vereniging Hogescholen is een landelijke belangenorganisatie van de bekostigde instellingen voor hoger beroepsonderwijs.
Verklaring	Een document dat op grond van artikel 7.11 lid 5 uit de WHW, bij stopzetting van de opleiding en op verzoek van de kandidaat, door de examencommissie wordt afgegeven waarbij wordt verklaard dat de kandidaat met goed gevolg één of meerdere tentamens heeft afgelegd, onder vermelding van de cijfers die aan de tentamen onderdelen zijn toegekend.
Verkorte studie	Sommige opleidingen bieden een verkort programma voor scholieren/studenten die reeds bepaalde vaardigheden en kennis bezitten. Met een mbo-diploma op zak kun je in bepaalde gevallen een aansluitende hbo-studie verkort volgen. Sommige hogescholen kennen speciale trajecten voor vwo-scholieren die sneller gaan dan het reguliere programma. Of studenten met een hbo-bachelordiploma op zak krijgen vrijstellingen voor een wo-bachelor, waarmee de opleiding wordt verkort. Of je in aanmerking komt voor zo'n verkorte studie hangt af van jouw individuele situatie, dus vraag bij de opleiding naar de mogelijkheden.
vglo	voortgezet lager onderwijs
Vmbo	Vorbereidend middelbaar beroepsonderwijs. De term geeft aan dat scholen voor vmbo en/of mavo voorbereiden op een opleiding in het mbo.
Vmbo-b	voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs, basisberoepsgerichte leerweg
Vmbo-bk	voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs, basis- en kaderberoepsgerichte leerweg
Vmbo-gt	voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs, gemengde en theoretische leerweg
Vmbo-k	voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs, kaderberoepsgerichte leerweg
vo	voortgezet onderwijs
VO-raad	De VO-raad is de organisatie van en voor schoolbesturen en scholen in het voortgezet onderwijs. Om de belangen van de sector in brede zin te behartigen, richt de VO-raad zich op kwaliteit, ontwikkeling en vernieuwing van het voortgezet onderwijs, beleidsontwikkeling en -beïnvloeding en collectieve belangenbehartiging.

Voltijd	Bij een voltijdstudie volg je in principe elke dag lessen of colleges, loop je stages en doe je aan zelfstudie. Er wordt van je verwacht dat je gemiddeld 40 uur per week besteedt aan je studie. Bij een voltijdstudie heb je recht op studiefinanciering en een OV-studentenkaart.
Voortijdig schoolverlaten (vsv)	Het niet behalen van een startkwalificatie, het minimale niveau dat nodig is om voldoende toegerust de arbeidsmarkt te betreden.
vso	voortgezet speciaal onderwijs
Vvmbo	Voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs
vwo	voorbereidend wetenschappelijk onderwijs
WCBO	Wet op het Cursorisch Beroepsonderwijs
WEB: Wet Educatie en Beroepsonderwijs	Het wettelijk kader voor het mbo.
WEC	Wet op de Expertisecentra
Werkcollege	Een vorm van college aan een hogeschool waarin studenten, vaak in groepsverband, aan leeropdrachten werken.
Werkleren	Bij werkleren staan de ervaringen (leereffecten) van de deelnemer tijdens de uitvoering van zijn functie centraal. De deelnemer aan de opleiding brengt deze ervaringen in voor zover deze een relatie hebben met de leerdoelen en het theoretisch kader van de opleiding.
Werkveldcommissie	Een werkveldcommissie is een commissie met een niet-wettelijke taak waarbij het bedrijfsleven, de kenniscentra en de instelling bij elkaar komen om onderwerpen die de opleiding aangaan te bespreken, zoals de inhoud van de opleiding, de instrumenten voor examinering en de instrumenten voor begeleiding van deelnemers.
Wet Bio	In de Wet BIO worden onder andere de bekwaamheidseisen van leraren in het primair-, voortgezet- en middelbaar beroepsonderwijs geregeld. Een school moet kunnen aantonen dat haar leraren daar ook aan voldoen. Daarnaast moet de school de bekwaamheid van de leraren op peil houden en een bekwaamheidsdossier bijhouden van iedere docent. De Wet BIO is niet van toepassing op private instellingen.
Wettelijke collegegeld	Voor alle opleidingen die door de overheid bekostigd worden, bepaalt de overheid jaarlijks de hoogte van het collegegeld. De hoogte is aan alle onderwijsinstellingen gelijk.
WHW: Wet op het Hoger Onderwijs en Wetenschap	Het wettelijk kader voor het hbo en WO.
Wo	Wo is de afkorting voor wetenschappelijk onderwijs; het onderwijs dat een universiteit aanbiedt.
WOT	Wet op het Onderwijstoezicht
Zelfevaluatie	Evaluatie van en door de opleiding zelf.